# РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
# ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**Проект!**

## ЗАКОН

### за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

*(Обн. ДВ. бр.26 от 2 Април 1968г., попр. ДВ. бр.29 от 12 Април 1968г., изм. ДВ. бр.92 от 28 Ноември 1969г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 1973г., изм. ДВ. бр.27 от 3 Април 1973г., изм. ДВ. бр.89 от 15 Ноември 1974г., изм. ДВ. бр.95 от 12 Декември 1975г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 1977г., изм. ДВ. бр.54 от 11 Юли 1978г., изм. ДВ. бр.89 от 9 Ноември 1979г., изм. ДВ. бр.28 от 9 Април 1982г., попр. ДВ. бр.31 от 20 Април 1982г., изм. ДВ. бр.44 от 5 Юни 1984г., изм. ДВ. бр.41 от 28 Май 1985г., изм. ДВ. бр.79 от 11 Октомври 1985г., попр. ДВ. бр.80 от 15 Октомври 1985г., изм. ДВ. бр.89 от 18 Ноември 1986г., попр. ДВ. бр.90 от 21 Ноември 1986г., изм. ДВ. бр.37 от 16 Май 1989г., изм. ДВ. бр.91 от 24 Ноември 1989г., изм. ДВ. бр.99 от 22 Декември 1989г., изм. ДВ. бр.10 от 2 Февруари 1990г., изм. ДВ. бр.31 от 17 Април 1990г., изм. ДВ. бр.81 от 9 Октомври 1990г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 1991г., изм. ДВ. бр.86 от 18 Октомври 1991г., попр. ДВ. бр.90 от 1 Ноември 1991г., изм. ДВ. бр.105 от 19 Декември 1991г., доп. ДВ. бр.54 от 3 Юли 1992г., изм. ДВ. бр.10 от 5 Февруари 1993г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юни 1995г., изм. ДВ. бр.97 от 3 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.102 от 21 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.107 от 17 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.62 от 5 Август 1997г., изм. ДВ. бр.85 от 26 Септември 1997г., изм. ДВ. бр.120 от 16 Декември 1997г., доп. ДВ. бр.83 от 21 Юли 1998г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Юли 1998г., доп. ДВ. бр.132 от 5 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.153 от 23 Декември 1998г., изм. ДВ. бр.7 от 26 Януари 1999г., изм. ДВ. бр.51 от 4 Юни 1999г., изм. ДВ. бр.81 от 14 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.21 от 17 Март 2000г., изм. ДВ. бр.51 от 23 Юни 2000г., изм. ДВ. бр.98 от 1 Декември 2000г., доп. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.101 от 23 Ноември 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.92 от 27 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 2004г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Ноември 2004г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.75 от 12 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19*

*Декември 2006г., изм. ДВ. бр.38 от 11 Май 2007г., изм. ДВ. бр.57 от 13 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.85 от 23 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.94 от 16 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.19 от 22 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.67 от 29 Юли 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.27 от 10 Април 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.26 от 6 Април 2010г., изм. ДВ. бр.32 от 27 Април 2010г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 5 Август 2011г., доп. ДВ. бр.19 от 6 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., изм. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.61 от 9 Юли 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.84 от 27 Септември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.19 от 5 Март 2014г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г.)*

**§ 1.** В чл. 93 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се т. 30, т.31 и т.32:

„т. 30. Публичен разговор е всяка устна комуникация между двама души, осъществена между тях в присъствието на още трима души. Публичен разговор е и всяка устна комуникация между двама души, осъществена между тях чрез електронна съобщителна услуга или чрез услуги на информационното общество, които не се състоят изцяло или предимно от пренос на сигнали чрез електронни съобщителни мрежи, в присъствието на поне още трима души при един от двамата души, осъществяващи комуникацията.

т. 31. Непубличен разговор е всеки разговор, който не е публичен.

т. 32. Непублична пряка или опосредена комуникация е всяка писмена комуникация, която не е деловодно изведена служебна комуникация, както и всяко електронно изявление, електронен документ или електронно съобщение, включително чрез услуги на информационното общество, които не са извършени чрез усъвършенстван или квалифициран електронен подпис или електронна препоръчана поща по реда на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския Парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО“

**§ 2.** В чл. 167 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „до пет години” се заменят с „от десет до петнадесет години“, а думите „от десет хиляди до двадесет хиляди лева“ се заменят с „от двадесет до петдесет хиляди лева“.

2. В ал. 3 думите „от една до шест години“ се заменят с „от десет до двадесет години“, а думите „от пет хиляди до двадесет хиляди лева“ се заменят с „от петдесет до сто хиляди лева“.

3. В ал. 5 думите „от една до шест години“ се заменят с „от десет до двадесет години“

4. Ал. 7 се изменя така: „Деецът по ал. 2 не се наказва, ако доброволно съобщи на надлежен орган на властта за извършено престъпление по ал. 3, 4 и 5 и по този начин се стигне до разкриването и доказването на извършено престъпление по ал. 3, 4 и 5.“

**§ 3.** В чл. 167а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „до три години” се заменят с „ до пет години“, а думите „от хиляда до пет хиляди лева“ се заменят с „от пет до десет хиляди лева“.

2. Ал. 2 се изменя така: „Деецът не се наказва, ако доброволно съобщи на надлежен орган на властта за извършено престъпление по чл.167, ал.2, 3, 4 и 5 и по този начин се стигне до разкриването и доказването на извършено престъпление по чл.167, ал.2, 3, 4 и 5.“

**§ 4.** Създава се нов чл. 282б. със следното съдържание:

„Чл. 282б. (1) За провеждане на непубличен разговор или непублична пряка или опосредена комуникация, между длъжностно лице от състава на централните или териториалните органи на изпълнителната власт от една страна и от друга страна съдия, прокурор или следовател, когато това нарушение не съставлява по-тежко престъпление, наказанието е лишаване от свобода от две до пет години и глоба от десет до петдесет хиляди лева.

(2) За провеждане на непубличен разговор или непублична пряка или опосредена комуникация, между длъжностно лице от състава на централните или териториалните органи на изпълнителната власт от една страна и от друга страна ръководител или член на независим регулаторен орган, когато това нарушение не съставлява по-тежко престъпление,

наказанието е лишаване от свобода от две до пет години и глоба от десет до петдесет хиляди лева.

(3) За провеждане на непубличен разговор или непублична пряка или опосредена комуникация, между длъжностно лице от състава на политическия кабинет на централните или на териториалните органи на изпълнителната власт от една страна и от друга страна съдия, прокурор или следовател, когато това нарушение не съставлява по-тежко престъпление, наказанието е лишаване от свобода от две до пет години и глоба от десет до петдесет хиляди лева.

(4) За провеждане на непубличен разговор или непублична пряка или опосредена комуникация между длъжностно лице от състава на политическия кабинет на централните или на териториалните органи на изпълнителната власт от една страна и от друга страна ръководител или член на независим регулаторен орган, когато това нарушение не съставлява по-тежко престъпление, наказанието е лишаване от свобода от две до пет години и глоба от десет до петдесет хиляди лева.

(5) В случаите по предходните алинеи съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7.

**§ 5.** Чл. 307 се изменя така:

„Ако престъпленията по този раздел са извършени при условията на провокация към подкуп – ако някой преднамерено е създал обстановка или условия, за да предизвика предлагане, даване или получаване на подкуп с цел деецът да даде или приеме подкупа, или да посредничи към подкуп, наказанието е: по чл. 301, ал. 1 - лишаване от свобода до три години и глоба до три хиляди лева, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 301, ал. 2 - лишаване от свобода до четири години и глоба до пет хиляди лева, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 301, ал. 3 - лишаване от свобода до пет години и глоба до осем хиляди лева, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 302, буква „а“ - лишаване от свобода от една до пет години, глоба до десет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 302, буква „б“ - лишаване от свобода от една до осем години, глоба до петнадесет хиляди лева и конфискация до една трета от имуществото на виновния, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 302а - лишаване от свобода от пет до петнадесет години, глоба до петнадесет хиляди лева, конфискация до една втора от имуществото на виновния и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по

чл. 304, ал. 1 – лишаване от свобода до три години и глоба до три хиляди лева; по чл. 304, ал. 2 – лишаване от свобода до четири години и глоба до четири хиляди лева; по чл. 304а - лишаване от свобода до пет години и глоба до седем хиляди лева; по чл. 304б, ал.1 - лишаване от свобода до три години или глоба до три хиляди лева; по чл. 304б, ал. 2 – лишаване от свобода до две години или глоба до три хиляди лева; по чл. 305а – лишаване от свобода до две години и глоба до три хиляди лева.“

**§ 6.** Законът влиза в сила в деня на обнародването му в „Държавен вестник”.

**ВНОСИТЕЛИ:**

# МОТИВИ

## към законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

Първата група изменения и допълнение са свързани с престъпленията купуване и продаване на гласове, наричани в правната литература *„активен и пасивен изборен подкуп“*. Изборният процес в Република България е съпроводен от устойчиви форми на нарушения на активните и пасивни избирателни права на българските граждани, които подкопават устоите на гражданското общество и сигурността на държавното управление. С оглед гарантиране на провеждането на честни избори за органите на държавно управление и местно самоуправление и ефективна борба срещу купуването и продаването на гласове се налага завишаване на наказанията за инкриминираните деяния. В допълнение, се прецизират поощрителните норми, които изискват от лицата да разкрият абсолютно всичко, което знаят за организирането и финансирането на дейността по купуване на гласове по аналогия с други поощрителни норми от Наказателния кодекс (за сравнение чл. 142, ал. 6 НК, чл. 169г, ал. 3 НК, чл. 321, ал. 4 и ал. 5 НК).

Втората група изменения е по инкриминиране на деяния, свързани с нерегламентирани контакти между лица от органите на изпълнителната власт от една страна и от друга страна лица от органите на съдебната власт, или лица от състава на специализирани и независими регулаторни органи. Тези длъжностни лица по Конституция и съгласно законодателството на Република България осъществяват изпълнението на трите власти, които си взаимодействат и упражняват правомощията си по строго регламентиран нормативен ред, гарантиращ разделението на властите и правовата държава. В последните две десетилетия нерегламентираните контакти между длъжностни лица от различните власти и най-вече между членове на правителството и магистрати или управленския състав на специализирани регулатори, уронват престижа на властите и на държавните институции, подкопават общественото доверие и създават съмнения за корупция и ерозия на държавността. В така установената обществена обстановка се налага инкриминирането на непубличните и нерегламентирани контакти в случаите, в които последните не представляват по-тежко престъпление. За пълнота в наказателно отговорните лица се включват в длъжностните лица от състава на политически кабинети.

Следващата група изменения е свързана с престъплението подкуп. С декриминализирането на провокацията към подкуп се цели премахването на една от пречките за борбата с корупция, не е обществено опасно деяние. В редица държави като например САЩ именно използването на провокацията към подкуп свали драстично корупцията. А нивата на корупция в България са по-високи от тези в САЩ по времето, когато там корупцията е била най-висока. Когато България свали корупцията до равнището на някои от решилите този проблем развити западни държави, тогава може да се мисли за положение, при което провокацията към подкуп да е противоправна. При настоящата обществена обстановка, налагаща ефективни мерки за борба с корупцията, декриминализирането на инсценирането на подкуп с цел да се изобличи престъпник, е наложително.

Предвид декриминализирането се предвижда специална норма - ако престъпленията по Раздел IV, Глава Осма от НК са извършени при условията на провокация към подкуп, наказанията са в половин размер спрямо основните състави на престъпленията.

**ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА:**

Предложеният законопроект изменя предвидените наказания и създаване на поощрителни норми по отношение на съставите на престъпленията *„активен и пасивен изборен подкуп“*, както и допълва инкриминирането на общественоопасни деяния и декриминализирането на провокацията към подкуп.

Измененията и допълненията, предвидени в законопроекта, не водят до необходимост от създаване на нови държавни органи или увеличаване на щатни бройки на служители от правоохранителните органи или от органите на съдебната власт. Следователно няма да бъде засегнат бюджета на първостепенни или второстепенни разпоредители с бюджетни кредити.

Предвид изложеното, законопроектът няма да окаже пряко или косвено въздействие върху държавния бюджет.

**ВНОСИТЕЛИ:**